

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Cap. VII. Capita 25. & 30. de Privilegiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

CAPUT VII.

Capita 25. & 30. de Privilegiis.

FAGNANUS in hos Textus exponit *cap. unicum de observand. & vitand.* Sess. XXII. circa usum Altarium portatilium, & celebrationem extrà Ecclesias, vel Oratoria cultui Divino dedicata, & probat in *Cap. 25.* Tridentinum hoc Decretum non abstulisse Episcopis privilegium ipsis concessum *cap. ult. de privil. in 6.* cuius vi possunt uti Altaribus portatilibus, tam extrà Diocesim, quàm in ipsâ Diocesi. Item, licet privilegium hoc Cardinales nominatim non complectatur, aserit nihilominus hoc ad eos extendi propter hæc verba, *Episcoporumque Superiores*; Cardinales enim Episcopis Superiores facti sunt, ex quo Pontifici immediatum gradum obtinent: imò juxtà ipsum, Cardinalium prærogativa privilegium Episcoporum vincit, in eo, quòd illi Romæ portatili Altari uti possint, absque Indulto Pontificis; hi autem id nequeunt. In quo sententiam NAVARRI reprobatur, qui putat, Cardinalibus nihilomagi quàm Episcopis hoc jus competere.

Contra extensionem *cap. ult. de privil. in 6.* ad Cardinales ibi non nominatos, objicit sibi, quòd circa privilegia, extensio ab uno genere personarum ad aliud locum non habeat; unde fit, ut, licet HONORIUS III. Fratribus Dominicis, & Fratribus Minoribus, Altaris portatilis usum concessisset & Episcopi sint his Religiosis superiores, privilegium ad Episcopos non extenderetur, opusque fuerit Textu expresso, quo idem privilegium assequerentur, nempe *cap. ult.* laudato. Respondet, privilegium, quod cultum Divinum spectat, esse favorabile, atque inde fieri, ut privilegium celebrandi Missam in Oratorio absque Episcopi autoritate ædificato extendatur ad Missas cum cantu; atque ita sufficere, ut verba in sua generali significatione accepta personas in privilegio non nominatas comprehendere possint. Episcopus electus & confirmatus jus habet utendi Altari portatili: Instari posset; si illud privilegium favorabile sit, cur ergò eguit ad Episcopos extensione præfata? Honor debitus Sacrificiis nonne possit, ut privilegium restringatur? Sed istius rei discussio ad Tractatum de Privilegiis, cui remittendus Lector.

In *caput 30.* prolixè probatur, laudatum Concilii Tridentini Decretum abrogavisse privilegium Fratrum Dominicanorum, ac Minorum, quamvis in Corpore Juris contineatur, ac ipsi nominatim non deroget; relativis pluribus exemplis Decretorum, in quibus Concilium Jus commune antiquat absque derogatione expressâ, quia necessaria non est hæc, sufficiente ad hoc contrarietate; plura laudat Decreta Congregationis Concilii, quibus declaratur, Concilium abrogavisse hoc privilegium: adjicit, illud privilegium, juxtà plures Canonistas celebres, quos laudat, subsistere in posterum non debere, quoniam ejus ratio ex multis retro annis cessavit, quia hi Religiosi habent Ecclesias aut Capellas consecratas in locis, ubi constituti sunt; illud autem privilegium propter defectum ejusmodi Capellarum impetraverant.

Contendit, hos Religiosos Altari portatili uti non posse, etiam cum licentiâ Diocesani Episcopi, sed eos licentiâ Pontificiâ indigere, juxtà eandem præntensionem, solum Pontificem à laudato Decreto dispensare posse aserit; Episcopum nemini concedere posse prærogativam Capellarum Domesticarum, & sine dispensatione Missam non posse dici extrà Ecclesias consecratas, aut publica Oratoria. Episcopos & Cardinales excipit, qui sine licentiâ Missam in Capellâ suâ, imò extra ipsam, super Altari portatili celebrare possunt. Fatetur etiam, licere Religiosis habere Oratoria in suis Clausuris, modò ipsa visitata, approbata, & benedicta fuerint ab Episcopo. Sub eadem conditione Oratoria similia possunt fieri

in Carceribus, Hospitalibus aliisque Locis Piis. Altare fixum esse debet non verò exemptile, hoc sive portatile Altare, vulgò in Jure dicitur *Altare viaticum*, quoniam ad peregrinationes introductum fuit in locis, ubi nec Ecclesia nec Oratoria reperiebantur. Differt à Lapidibus Consecratis, quibus hodie utimur in Ecclesiis, Oratoriis publicis, nec non in Capellis Domesticis.

CAPUT VIII.

Capita 3. 4. de Religiosis Domibus.

FAGNANUS in prius *caput* exponit *cap. ult.* Sess. VII. *cap. 8. & 9.* Sess. XX. *cap. 8.* Sess. XXV. Principii vice ponit, primum, Locum non esse Religiosum nisi per consecrationem ad servitium Divinum ex autoritate Ordinarii factam, & ex eo concludit, ejusmodi Loca Ordinarii autoritati esse subiecta, contrà verò omnes Domos ad bona opera destinatas, esse Loca Profana, aut promiscua, sine hac consecratione; & proinde, independentia ab Ordinario, tribus casibus exceptis; 1. Si opus pium post mortem Patroni subsistat. 2. Si Executor officio suo non fungatur. 3. Si de rationum redditione agatur. Tum dicit, Loca Religiosa subtrahi à Jurisdictione Ordinarii, per Exemptionem cui ipse in fundatione consensit, vel quæ ex privilegio Sedis Apostolicæ impetrata est, vel per præscriptionem acquisita est, aut consuetudinem legitime præscriptam.

Concilium Tridentinum exemptioni derogavit, 1. Quoad visitationem ejusmodi Locorum in omnibus casibus, nisi sub immediatâ Regum tutelâ posita sint, quo in Casu sine eorum licentiâ visitare non potest Episcopus. 2. Quoad rationum redditionem, quæ semper fieri debet coram Ordinario, sive solo, sive aliis præsentibus, qui jus assistentis acquiescunt, vel ex consuetudine, vel ex privilegio, vel ex Statuto Locali; quod locum habet etiam si Domus Religiosa, sub immediatâ Regum tutelâ sit; nam Concilium non iterat exceptionem hanc in *cap. 9.* de redditione rationum agente, casumque solum excipit, quo fundationis Instrumentum Episcopum ab assistendi jure excludit.

Autor sibi objicit clausulam *cap. 3.* præfixam, in casibus à Jure concessis, & respondet, eam obstare, quominus Episcopus semper reposcere valeat rationes reddituum ad pios usus destinatarum, nullamque rationem afferat: forsitan putavit, clausulam hanc non spectare, nisi potestatem generalem Episcopi in opera pia, quæ locum habere debet tantum in casibus à Jure concessis. Ut ut sit, de ejus opinione, dici posset, per *casus à Jure concessos*, intelligi eos, qui non prohibiti sunt, quod enim Episcopo non est interdictionum, ipsi vulgò concessum est: id probatum fuit in Tractatu de Dispensationibus.

Duas deinde quæstiones proponit circa Loca, quæ sub immediatâ Regum tutelâ posita sunt. Prima generalis est, altera localis. Hac itaque ommissâ, breviter illam commemorabimus. Nempe queritur, an exceptio in horum Locorum gratiam facta comprehendat ea, quæ à Jurisdictione Ordinarii non erant exempta, antè Decretum Concilii, quod exemptionem instituit? Autor autem negativè respondet; idque probat ex consilio, sive proposito Synodi hic restituenda autoritatis Ordinarii contra Exemptiones undecumque profectæ essent: solutionem suam Congregationis Declarationibus confirmat.

Adjicit quòd, ut Locus Religionis sub immediatâ Regum tutela constituitur, non sufficiat, ut id voluerit Fundator, suamque voluntatem declaraverit, sed requiratur præterea, ut Pontifex aut Episcopus consenserit: item quòd, licet inchoando Ecclesiam pro Hospitali, ea supponatur ejusmodi tutela, Hospitalis non fruatur idcirco eodem honore, nisi ipsum antè Ecclesiæ ædificationem adeptum fuisset; idemque esse si

Hof.